Dosarul nr. 1r-347/23
Nr. generat de PIGD – 1-22145201-02-1r-16082023
Judecătoria Criuleni, sediul Central
Judecător: Angela Bologan

D E C I Z I E
În numele Legii

21 octombrie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru
Având în componența sa:
Președintele ședinței, judecător: Marcel Juganari
Judecători: Adrian Cerbu și Marcel Popescu

A examinat *fără participarea părților*, în ordine de recurs, recursurile declarate de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Criuleni, Sîrbu Maria și de avocatul Chetraru Dragoș în interesele părții vătămate Cucu Nicolae împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 iulie 2023, adoptată în cauza penală de învinuire a lui **Stanila Ion ******* în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod Penal și art. 287 alin. (2) lit. a) Cod Penal -

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:
Judecarea cauzei penale în prima instanță de la 08.11.2022-20.07.2023;
Judecarea recursului la Curtea de Apel Centru de la 28.06.2024-21.10.2025;

Procedura de citare legal executată conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală.

Procurorul Radu Sîli, avocatul Chetraru Dragoș în interesele părții vătămate Cucu Nicolae, părțile vătămate - Cucu Nicolae, Roșca Mihail, Cazacu Sergiu, Malai Alexandru, Mășcăuțan Gheorghe, Moraru Igor, avocatul Tripac Vasile în interesele inculpatului Stanila Ion și inculpatul nu au depus referință sau careva materiale suplimentare până la data de 23.09.2025 ora 09:30.

Asupra recursurilor declarate de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Criuleni, Sîrbu Maria și de avocatul Chetraru Dragoș în interesele părții vătămate Cucu Nicolae împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 iulie 2023, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond:

1. Prin sentința *Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 iulie 2023,* **Stanila Ion** ***** *(născut la *****, originar și domiciliat în satul *****, studii superioare, nesupus militar, căsătorit, doi minori la întreținere, moldovean, cetățean al RM, c/p 2*****5, la evidența dispensarului narcologic și psihiatric nu se află, angajat în muncă, anterior judecat (antecedent penal stins): - prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 01.12.2015 condamnat în baza art. 187 alin. (2), lit. b), c), e) și f) Cod penal, la 5(cinci) ani închisoare, cu aplicarea art. 90 CP a fost suspendată executarea pedepsei pe un termen de probă de 2 (doi) ani, cu aplicarea pedepsei complementare amenda în mărime de 500 u.c.)* a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 287 alin. (2) lit. a) Cod penal RM și în baza acestor legi a fost condamnat după cum urmează:

- În baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod Penal, la o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 u.c. (șase sute) unități convenționale, ceea ce constituie suma de 30000 (treizeci mii) lei.

- În baza art. 287 alin. (2) lit. a) Cod Penal, la o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 u.c. (șase sute) unități convenționale, ceea ce constituie suma de 30000 (treizeci mii) lei.

În baza art. 84 alin. (1) Cod Penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit definitiv lui Stanila Ion pedeapsa sub formă de amendă în mărime de - **1000 (una mie) unități convenționale, ceea ce constituie suma de 50000 (cincizeci mii) lei.**

În conformitate cu prevederile art. 64 alin. (3^1) Cod penal, în cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește **în cel mult 3 zile lucrătoare** din momentul în care hotărîrea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

Conform prevederilor art. 179 al Codului de Executare al RM, executarea sentinței privind executarea pedepsei amenzii de către Stanila Ion s-a pus în sarcina executorului judecătoresc în a cărui competență teritorială stabilită de camera teritorială a executorilor judecătorești, se află domiciliul condamnatului.

Cererile depuse de Cazacu Sergiu, Mașcăuțan Gheorghe, Malai Alexandru, Roșca Mihail privind renunțul la acțiune ca rezultat al stingerii pretențiilor de ordin material și moral de către Stanila Ion, au fost admise, **încetînd procesul în latura civilă**, totodată explicînd lui Cazacu Sergiu, Mașcăuțan Gheorghe, Malai Alexandru, Roșca Mihail că renunțul la acțiune împiedică intentarea ulterioară a aceleiași acțiuni în cadrul procesului civil, în privința aceleiași părți și pe aceleași temeiuri.

Acțiunea civilă depusă de Cucu Nicolae cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 3322 (trei mii trei sute douăzeci și doi) lei și 4500 (patru mii cinci sute) euro cu titlu de prejudiciu moral, **s-a admis în principiu**, urmând ca asupra cuantumului să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Cererea procurorului privind încasarea de la Stanila Ion în beneficiul statului a sumei în mărime de 1325 lei, **a fost admisă**. S-a încasat de la Stanila Ion c/p 2*****5 în beneficiul statului suma în mărime de 1325 (una mie trei sute douăzeci și cinci) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

Măsura preventivă, obligarea de a nu părăsi țara, aplicată în privința inculpatului Stanila Ion prin Ordonanțele procurorului Procuraturii Criuleni din 28.03.2023, nefiind înaintat demers de prelungire și nefiind prelungită, în conformitate cu art. 195 alin. (5) pct. 1 Cod de procedură penală, a încetat de drept.

2. *Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că,* inculpatul **Stanila Ion,** la 11 august 2021, aproximativ la ora 16:00, prin participație simplă cu Stănilă Veaceslav și încă 2 persoane nestabilite de organul de urmărire penală, aflîndu-se pe malul iazului din s. Izbiște, r-nul Criuleni, unde se aflau și Malai Alexandru, Cazacu Sergiu, Roșca Mihail, Mașcauțanu Gheorghe, Morari Veaceslav care se odihneau, încălcînd ordinea publică, care presupune o totalitate de relații sociale ce asigură o ambianță liniștită de conviețuire socială și de inviolabilitate a persoanei, exprimînd o vădită lipsă de respect față de societate, intenționat, din motive nesemnificative, i-au numit pe ultimii cu cuvinte injurioase și i-au amenințat cu răfuiala fizică, solicitîndu-le să părăsească teritoriul iazului, după care le-a aplicat acestora lovituri cu mîinile și picioarele peste diferite regiuni ale corpului, cauzîndu-i lui Roșca Mihail conform raportului de expertiză judiciară nr. 202116P0236 din 12 august 2021 vătămări corporale neînsemnate, lui Cazacu Sergiu conform raportului de expertiză judiciară nr. 202116P0235 din 12 august 2021 vătămări corporale neînsemnate, lui Malai Alexandru conform raportului de expertiză judiciară nr. 202116P0237 din 12 august 2021 vătămări corporale neînsemnate lui Mașcăuțan Gheorghe conform raportului de expertiză judiciară nr. 202116D0150 din 23 august 2021 vătămări corporale ușoare.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, **Stănila Ion** a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2), lit. b) Cod penal al Republicii Moldova, după semnele calificative: Huliganismul, *adică, acţiunile intenţionate care încalcă ordinea publică, însoţite ameninţarea cu aplicarea violenţei şi de aplicarea violenţei asupra persoanei, acţiuni care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvîrşite de mai multe persoane.*

Prin încheierea instanței din 18.05.2023, cauza penală nr.1-76/2023, 1-23069608-24-1-16052023 de învinuire a lui Stanila Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. a) Cod penal a fost conexată la cauza penală nr. 1-166/2022, 1-22145201-24-1-05102022 de învinuire a lui Stanila Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, pentru examinare într-o singură procedură.

Astfel, Stanila Ion care anterior a comis actul de huliganism la 11.08.2021, la data de 07 septembrie 2022, aproximativ la ora 23:00, aflîndu-se la terasa magazinului ”Consum COOP” din s. Cruglic, r-nul Criuleni, unde se afla cet. Cucu Nicolae și Moraru Igor, cît și alte persoane care discutau, încălcînd ordinea publică, care

presupune o totalitate de relații sociale ce asigură o ambianță liniștită de conviețuire socială și de inviolabilitate a persoanei, exprimînd o vădită lipsă de respect față de societate, intenționat, din motive nesemnificative, dînd dovadă de o obrăznicie deosebită, a aplicat lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzîndu-i lui Cucu Nicolae conform raportului de expertiză judiciară nr.202202P2444 din 09.09.2022 o vătămare ușoară a integrității corporale, iar lui Morar Igor conform raportului de expertiză judiciară 202202P2443 din 09 septembrie 2022 o vătămare corporală neînsemnată.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, **Stănila Ion** a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2), lit. a) Cod penal al Republicii Moldova, după semnele calificative: Huliganismul, *adică, acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvîrșită de o persoană care anterior a mai săvîrșit un act de huliganism.*

La 25 ianuarie 2022 și respectiv 28 martie 2023, prin ordonanțele procurorului în Procuratura raionului Criuleni, Cazacu Ruslan (f.d. 239, Vol.I, și f.d. 144 din dosarul conexat), Stanila Ion a fost pus sub învinuire, încriminându-i-se săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. a) Cod Penal RM.

Solicitările recurenților:

3. *Împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 iulie 2023 a declarat recurs acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Criuleni, Sîrbu Maria solicitând admiterea recursului, casarea sentinței* ***din motivul blândeții pedepsei****, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:*

*- Stanila Ion *****, să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. b) din Codul penal, și a-i stabili inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 (șase) luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, în baza art. 90 din Codul penal, a suspenda executarea pedepsei pe un termen de 4 ani;*

*- Stanila Ion *****, să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. a) din Codul penal, și a-i stabili inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare (?) amendă în mărime de 1000 unități convenționale (echivalentul a 50 000 lei). În rest sentința de menținut.*

În motivarea cerințelor sale, acuzatorul de stat a invocat următoarele aspecte:

- în instanța de fond, procurorul a solicitat a-1 recunoaște vinovat pe Stanila Ion ***** de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. a) și 287 alin.(2) lit. b) Cod penal, și a-i stabili inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare, pe termen de 3 ani și 8 luni pe primul epizod (cauza penală nr. 2021210296 în comiterea

infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b), în baza art. 90 din Codul Penal, a suspenda executarea pe un termen de 4 ani, timp în care inculpatul prin purtarea sa exemplară ar putea demonstra încrederea acordată pentru corectarea sa, și pentru cauza penală nr. 2022210318, o pedeapsă sub formă de amendă, în sumă totală de 1000 u.c., cu executare în mod serparat, cu încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1325 lei;

- la analiza circumstanțelor cauzei și probelor prezentate de acuzatorul de stat, instanța de judecată greșit a apreciat totalitatea semnelor obiective și subiective ale faptei social periculoase comisă de către Stanila Ion *****;

- avînd în vedere faptul că, deși a fost anterior recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 187 alin. (2) lit. b), c), e) și f) din Codul penal, fiind atras la răspundere contravențională pentru comiterea contravențiilor prevăzute de art. Aret. 78, 354 din Codul contravențional, în perioada de aproximativ un an de zile, i-a fost incriminate săvârșirea a două infracțiuni de hulganism manifestate prin obrăznicie deosebită, inclusive cu cauzarea de vătămări corporale părților vătămate, or infracțiune ce i se incriminează lui Stanila Ion *****, și anume fapta prevăzută la art. 287 alin.(2) lit. a) a fost comisă la 07 septembrie 2022, adică la aproximativ un an de zile după comiterea primului act de huliganism și anume epizodul prevăzut de infracțiunea art. 287 alin. (2) lit. b) din Cod penal, ceea ce demonstrează indiferența totală al inculpatului față de normele imperative;

- în acest sens, este evident că solicitarea acuzatorului de stat era mai mult decît motivată, iar instanța de judecată urma să aplice inculpatului Stanila Ion *****, o pedeapsă sub formă de 3 ani și 8 luni pe primul epizod (cauza penală nr. 2021210296 în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b), în baza art. 90 din Codul Penal, a suspenda executarea pe un termen de 4 ani, timp în care inculpatul prin purtarea sa exemplară ar putea demonstra încrederea acordată pentru corectarea sa, și pentru cauza penală nr. 2022210318, o pedeapsă sub formă de amendă, în sumă totală de 1000 u.c., cu executare în mod separat;

- potrivit art. 61 alin.(2) din Codul penal, „pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane”;

- astfel, dat fiind faptul că inculpatul Stanila Ion ***** anterior prin sentința Judecătoriei Buiucani, din 01.12.2015 a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. b), c), e) și 1) din Codul penal la 5 ani închisoare, pedeapsă suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 2 ani, în conformitate cu prevederile art. 90, în perioada 11 august 2021 - 07 septembrie 2022, a săvârșit două acte de huliganism, manifestând obrăznicie și lipsă de respect față de normele imperative, prin aplicarea pedepsei față de inculpat sa urmărit scopul corectării lui Stanila Ion *****, precum și prevenirea săvîrșirii de către acesta de noi infracțiuni, reiese că în cazul dat scopul pedepsei nu a fost atins (inculpatul a comis o nouă infracțiune);

- la fel pedeapsa blândă stabilită de instanța de fond nu va realiza scopul pedepsei penale, de corectare și reeducare a condamnatului, deoarece există riscul comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni în timpul executării acestei pedepse blânde;

- conform prevederilor art. 75 alin. (1) Cod penal ”Persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia”;

- avînd în vedere norma expusă este evident că solicitarea acuzatorului de stat era mai mult decît motivată, iar instanța de judecată urma să ia spre considerație circumstanțele invocate *supra* la stabilirea pedepsei, care în accepțiunea acuzării este o pedeapsă echitabilă și va asigura pe deplin corectarea, reeducarea inculpatului și realizarea scopului pedepsei penale ce ține de prevenirea comiterii altor infracțiuni atât de către inculpat, cât și de către alte persoane.

3.1. *La fel, împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 iulie 2023 a declarat recurs avocatul Chetraru Dragoș în interesele părții vătămate Cucu Nicolae solicitând admiterea prezentei cereri de recurs; casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi Sentințe prin care Stanila Ion să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 287 alin. (2) lit. a) Cod penal și în baza acestor legi* ***să-i fie aplicate următoarele pedepse****:*

- în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod Penal, o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 8 luni;

- în baza art. 287 alin. (2) lit. a) Cod Penal, o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 8 luni;

- în baza art. 84 alin. (1) Cod Penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul total al pedepselor aplicate, să fie stabilit definitiv lui Stanila Ion pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani 4 luni.

Acțiunea civilă *depusă de Cucu Nicolae cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 3322 (trei mii trei sute douăzeci și doi) lei și 4500 (patru mii cinci sute) euro cu titlu de prejudiciu moral - să fie admisă integral;*

Să fie încasat din contul inculpatului în contul părții vătămate Cucu Nicolae cheltuieli de asistența juridică suportate de Cucu Nicolae în mărime de 15 000 lei.

(Anexe: mandatul avocatului, copia contractului de Asistența juridică, Sentința judecătoriei Buiucani din 01.12.2015, Hotărîre Judecătoriei Criuleni din 18.03.2013).

În motivarea cerințelor sale, avocatul a invocat următoarele aspecte:

- cu sentința Judecătoriei Criuleni din 20.07.2023 nu este de acord, o consideră neîntemeiat de blîndă, ca urmare ilegală în latură penală, atît și neîntemeiată în latura civilă;

- *cu referire la pedeapsa penală:* inculpatul a fost judecată pe 2 episoade de huliganismul agravat. Potrivit art. 287 alin. (2) pedeapsa pentru asemenea infracțiuni constituie amendă în mărime de la 750 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de pînă la 5 ani. Astfel, instanța a ales cea mai blîndă categorie de pedeapsă. Mai mult decît atît, pedeapsa în limitele minime prevăzute de art. 287 alin. (2) CPP în coroborare cu prevederile 364^1 CPP. Dar și aceasta pedeapsă a fost considerată prea aspră și instanța în baza prevederilor art. 84 CP a hotărît să le cumuleze parțial stabilind pedeapsa definitivă chiar sub limita maximă a pedepsei prevăzute de articolul respectiv din codul penal pentru o infracțiunea unică;

- consideră că instanța de fond a admis o eroare la individualizarea pedepsei inculpatului, faptul care viciază sentința pronunțată și o face să aducă la atingerea scopului pedepsei penale;

- instanța din considerente inexplicabile s-a axat pe sintagma legii precum că executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate, fără a descrie în ce mod pedeapsa legală și bine-meritată de închisoare va cauza suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei. Prin asemenea interpretare, instanța de fond, în genere nici o persoană nu ar putea fi condamnată la închisoare;

- potrivit art. 76 CP inculpatul nu cade sub incidența la nici unul din circumstanțe atenuante. Din altă parte. potrivit art. 77 CP inculpatul cade sub incidența mai multor circumstanțe agravante, după cum urmează: a) săvîrșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară sau pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză; (anterior inculpatul a fost condamnat pentru o infracțiune contra sănătății - art. 187 alin. (2) CP); c) săvîrșirea infracțiunii prin orice formă de participație; g) săvîrșirea infracțiunii prin intermediul sau în prezența minorilor. persoanelor aflate în dificultate, persoanelor retardate mintal sau dependente de făptuitor; Suplimentar, menționează că în urma acțiunilor ilegale inculpatului au avut de suferit 5 victime;

- consideră că neîntemeiat instanța s-a axat la unele caracteristici formale. prezentate de partea apărării, fără a vedea situația real existentă. Astfel, inculpatul a început comportamentul său ilegal încă în anul 2013, cînd prin Hotărîre Judecătoriei Criuleni din 18 martie a fost sancționat pentru ultragiere colaboratorilor de poliție în baza art. 353 C. Contr. În anul 2015 inculpatul pune la cale și organizează comiterea unui jaf în Centrul Capitalei, care mai mult seamănă cu actul tâlhăresc. Potrivit Sentinței Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 01.12.2015 inculpatul a format un grup de persoane, a procurat măștile medicinale și a indicat nemijlocit persoana și locul unde urma a fi comis actul de jaf. Una din persoanele antrenate în acest act a fost un minor. Potrivit sentinței date Stanila Ion a fost condamnat la 5 ani închisoare cu

termenul de probă de 2 în baza art. 187 alin. (2) CP și art. 208 alin. (1) CP. Ulterior, în anul 202,1 inculpatul comite un act de huliganism în privința lui Cazacu Sergiu, Mașcăuțan Gheorghe, Malai Alexandru, Roșca Mihail, expus în sentința contestată și totodată fiind sub urmărire penală, în anul 2022 inculpatul mai comite un act de huliganism în privința lui Cucu Nicolae. În lumina circumstanțelor descrise, concluzia instanței de fond privind caracteristica pozitivă a inculpatului pare să fie cel puțin neîntemeiată;

- *cu referire la acțiunea civilă*: potrivit art. 219 CPP: ”(4) La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, gravitatea și persistența suferințelor psihice, inclusiv legate de incapacitatea de a se apăra pe sine ori alte persoane, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.”;

- astfel, mărimea prejudiciului moral urma a fi evaluată de instanța de judecată prin materialele dosarului penal, la care sunt anexate: rechizitoriu - actul care explică circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea; actele de expertiza medico-legală prin care se confirmă leziunile corporale aduse de către inculpat părții vătămate; actele medicale prezentate de partea vătămată privind investigațiile medicale și tratamentul;

- mai mult decît atît, potrivit Hotărîrii Explicative a CSJ nr. 9 din 09.10.2006 este stipulat că: ”25. Instanțele judecătorești, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cît și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi: - importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal și familial, onoarea, demnitatea și reputația profesională etc.); - nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pricinuirea vătămării corporale, decesul persoanelor apropiate (rudelor), pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.); - felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei”;

- potrivit art. 240 CPC: ”(3) Instanța judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant”. Conform art. 123 CPC: ”(6) Faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat”;

- astfel, în ședința de judecată, inculpatul a declarat că recunoaște parțial pretențiile civile părții vătămate Cucu Nicolae. În asemenea situație, în orice caz, instanța urma să clarifice în care partea inculpatul recunoaște pretențiile și să le admită în această parte. Partea vătămată fiind în drept să conteste partea neadmisă. Tot asemenea părere este stipulat și în art. 387 CPP: ”În cazuri excepționale cînd, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amînată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă”. Astfel, doar

în situația excepțională, instanța poate să admită acțiunea civilă în principiu și doar dacă pentru determinarea valorii prejudiciului ar trebui să fie amânată judecarea cauzei penale;

- în cazul de față, mărimea prejudiciului material, moral a fost expusă concret. Probele privind prejudiciul material, moral au fost anexate la materialele cauze și în mare partea se apreciază subiectiv de instanța de judecată reieșind din circumstanțele comiterii infracțiunii; - inculpatul recunoștea parțial pretențiile părții vătămate; - nu era necesitatea amînării cauzei penale pentru determinarea valorii prejudiciului; - lipsa sau neexpunerea circumstanțelor excepționale, care nu permit evaluarea prejudiciului;

- în prezența circumstanțelor expuse, avocatul susține că instanța nu era în drept să admită acțiunea civilă în principiu, era în drept să o admită parțial, dar nu în principiu.

Procedura de citare legal executată conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală.

4. Art. 447 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală stabilește că, (1) recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Procurorul Radu Sîli, avocatul Chetraru Dragoș în interesele părții vătămate Cucu Nicolae, părțile vătămate - Cucu Nicolae, Roșca Mihail, Cazacu Sergiu, Malai Alexandru, Mășcăuțan Gheorghe, Moraru Igor, avocatul Tripac Vasile în interesele inculpatului Stanila Ion și inculpatul nu au depus referință sau careva materiale suplimentare până la data de 23.09.2025 ora 09:30.

Aprecierea instanței de recurs:

5. Examinând sentința atacată prin prisma motivelor de recurs invocate și cercetând materialele cauzei, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de *a respinge* recursul declarat de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Criuleni, Sîrbu Maria împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 iulie 2023 și de *a admite* recursul declarat de avocatul Chetraru Dragoș în interesele părții vătămate Cucu Nicolae împotriva aceleiași sentințe, *cu casarea parțială a sentinței în latura civilă și trimiterea cauzei la rejudecare în această parte în aceiași instanța în alt complet de judecată*, reieșind din următoarele considerațiuni:

6. În conformitate cu art. 364^1 alin. (10) și (11) Cod de procedură penală, (10) Sentința adoptată în condițiile prezentului articol poate fi atacată cu recurs, invocându-se doar erorile procesuale și măsura de pedeapsă stabilită. Partea vătămată poate ataca cu recurs sentința, invocând doar erorile procesuale. (11) Recursul se judecă de către instanța ierarhic superioară în conformitate cu prevederile art.447 și 448.

6.1. Potrivit art. 437 alin. (1), pct. 1^4) Cod procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 1^4) sentințele pronunțate în procedura pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

6.2. Art. 447 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală stabilește că (1) Recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. (2) Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

6.3. Conform art. 448 Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei și a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs. (2) Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

6.4. Potrivit art. 449 alin. (1), pct. 2, lit. a) Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: d) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În temeiul art. 449 alin. (1), pct. 1, lit. a) Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *1) respinge recursul, menținînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.*

7. Colegiul Penal consideră că instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenții, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Probe noi acuzarea în instanța de recurs nu au prezentat, solicitând doar verificarea și aprecierea probelor cercetate în instanța de fond.

8. *Cercetarea judecătorească în instanța de fond s-a efectuat în procedură simplificată în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.*

8.1. ***Fiind audiat în ședința de judecată a instanței de fond, inculpatul Stanila Ion*** vina în comiterea faptelor indicate în rechizitoriu a recunoscut-o integral. Astfel, a declarat instanței că, la data de 11.08.2021 a venit în satul ***** pentru a se întâlni cu tatăl său Stanila *****, însă deoarece tatăl său nu se afla la domiciliu s-a pornit spre s. Hîrtop, localitatea unde se află iazul deținut de tatăl său. Astfel a declarat că deplasîndu-se spre iazul din s. Hirtopul Mare a observat la iaz automobilul tatălui cît și un microbuz parcat ce aparținea unor persoane care au venit la pescuit. Apropiindu-se de tatăl său, menționează că a auzit cum persoanele necunoscute (care se aflau la pescuit) rosteau replici jignitoare în adresa tatălui, dar presupune că acest fapt s-a întîmplat din cauza că persoanele erau în stare de ebrietate alcoolică. Văzînd acestea, a preîntîmpinat persoanele că va apela poliția, însă la scurt timp s-a iscat un conflict

între el și aceștia. Astfel, fiind înconjurat de persoanele necunoscute a fost nevoit să-i îndepărteze, dar deoarece aceștia erau mulți a reacționat prin lovituri, aplicând acestora lovituri cu mîinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzîndu-le vătămări corporale ușoare. Prejudiciul adus acestora, declară că a fost restituit, ultimii renunțînd la pretențiile cauzate prin infracțiune.

A mai declarat instanței că recunoaște și vina în comiterea faptei din data de 07 septembrie 2022. Astfel pe marginea conflictului din 07.09.2022, a menționat că se afla la domiciliu său din s. ***** cînd a fost apelat de un număr necunoscut. Din discuția întreținută cu persoana necunoscută a înțeles că este cineva care îl cunoaște și că nu are cu ce se ocupa, hotărînd să-l pună în lista neagră. Văzînd că persoana este insistentă și îl apelează de pe alte numere străine, insistînd să facă legătura cu el, la întrebat într-un final cine este, iar acesta prezentîndu-se ca fiind Cucu Nicolae, a hotărît să se întîlnească cu acesta, deoarece acesta profera amenințări în adresa sa.

Astfel, în jurul orelor 23:00 s-a apropiat la terasa din fața magazinului ”Consum COOP” din s. Cruglic, r-nul Criuleni, unde se afla și cet. Cucu Nicolae, acesta fiind însoțit de Moraru Igor, cît și alte persoane. Recunoaște faptul că văzînd starea lui Cucu Nicolae, care avea și un cuțit în mîină, a reacționat prin lovitură, cuțitul observîndu-l ulterior la sol. Urmare, declară că i-a aplicat lui Cucu Nicolae lovituri cu pumnii și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzîndu-i vătămări corporale ușoare. Din motive nesemnificative, recunoaște că i-a aplicat lovituri cu pumnii și picioarele și lui Morar Igor, deși recunoaște că nu a avut intenția și nu a dorit să-l lovească pe Morar Igor, susținînd că l-a lovit indirect.

La întrebarea apărării, inculpatul a răspuns că se căiește sincer în cele comise și regretă faptele comise, recunoaște și este de acord cu încadrarea juridică, pentru el este oportună pedeapsa sub formă de amendă.

La întrebarea instanței, inculpatul a comunicat că cererea lui Cucu Nicolae privind compensarea prejudiciului, depusă în cadrul urmăririi penale o recunoaște parțial, menționînd că nu neagă prejudiciul moral solicitat de Cucu Nicolae, dar consideră că suma solicitată de acesta este exorbitantă.

9. Colegiul Penal constată că, instanța de fond, cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinenței și concludenții, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului **Stanila Ion** ***** încadrarea juridică corespunzătoare, conform prevederilor art. 287 alin. (2), lit. b) Cod penal, după semnele calificative: Huliganismul, *adică, acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite amenințarea cu aplicarea violenței și de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvîrșite de mai multe persoane* și art. 287 alin. (2), lit. a) Cod penal, după semnele calificative: Huliganismul, *adică, acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței*

asupra persoanei, acțiuni care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvîrșită de o persoană care anterior a mai săvîrșit un act de huliganism.

10. ***Cu referire la învinuirea înaintată inculpatului Stanila Ion *****, instanța de recurs a constatat în baza probelor administrate de acuzatorul de stat că acțiunile infracționale ale inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod Penal și art. 287 alin. (2) lit. a) Cod Penal, sentința primei instanțe nefiind contestată în această parte de către recurenți.***

10.1. Din textul recursului formulat de către acuzatorul de stat rezultă că ***sentința primei instanțe este contestată în partea individualizării pedepsei penale***, iar ce ține de încadrarea juridică și vinovăție, sentința nu a fost atacată.

Totodată, Colegiul penal atestă că, acuzatorul de stat a solicitat ca:

*- Stanila Ion *****, să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. b) din Codul penal, și a-i stabili inculpatului o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 (șase) luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, în baza art. 90 din Codul penal, a suspenda executarea pedepsei pe un termen de 4 ani;*

*- Stanila Ion *****, să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin.(2) lit. a) din Codul penal, și a-i stabili inculpatului o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 1000 unități convenționale (echivalentul a 50 000 lei). În rest sentința de menținut.*

Totuși, **acuzatorul de stat a omis de a indica despre cumularea pedepselor, adică ce pedeapsă solicită să fie aplicată inculpatului prin prisma art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni**.

De asemenea, avocatul Chetraru Dragoș în interesele părții vătămate Cucu Nicolae a contestat sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 iulie 2023 inclusiv *în partea individualizării pedepsei penale, solicitând ca Stanila Ion să îi fie aplicată - în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod Penal, o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 8 luni; - în baza art. 287 alin. (2) lit. a) Cod Penal, o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani 8 luni; - în baza art. 84 alin. (1) Cod Penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul total al pedepselor aplicate, să fie stabilit definitiv lui Stanila Ion pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani 4 luni.*

11. În raport cu motivele invocate de către acuzatorul de stat și avocatul Chetraru Dragoș în interesele părții vătămate Cucu Nicolae, în recursurile depuse referitor la **pedeapsa penală stabilită inculpatului Stanila Ion *******, Colegiul Penal reține că potrivit prevederilor art. 61 alin.(1) din Codul penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Iar, potrivit alin.(2) al aceleiași dispoziții legale, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale,

corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cît și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

12. Conform art. 75 alin. (1) din Codul penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Iar potrivit alin.(2) al aceleiași dispoziții legale o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Colegiul, notează că la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpaților, instanța de judecată urmează să țină cont de prevederile art. art. 7, 61, 75 din Codul penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Mai mult, urmează a fi reținut că din dispozițiile art. 75 alin.(1) Codul penal, se desprind trei criterii generale cu valoare de principiu. Pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată.

Ca urmare, pedeapsa penală este echitabilă atunci cînd este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiunii atât de către condamnat, precum și de alte persoane. Or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal al RM. Iar, individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

După această clarificare, instanța de recurs accentuează că pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului Penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Limitele termenelor de pedeapsă, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de

împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Cuantumul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvîrșite, se stabilește avînd în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului pînă sau după săvârșirea infracțiunii, deci este vorba de personalitatea infractorului.

Pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

13. Pedeapsa prevăzută de legea penală pentru infracțiunea art. 287 alin. (2) lit. b) și lit. a) Cod penal este *amendă în mărime de la 750 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani.*

Potrivit art. 16 Cod penal, infracțiunea prevăzută la art. 287 alin. (2) Cod penal, se atribuie la categoria infracțiunilor *mai puțin grave.*

Circumstanță atenuantă conform art. 76 Cod penal în privința inculpatului, instanța de fond a reținut căința sinceră.

Careva circumstanțe agravante conform art. 77 Cod penal, instanța de judecată nu a stabilit.

Cu referire la personalitatea inculpatului Stanila Ion se constată că la evidența medicilor narcolog şi psihiatru nu se află, la locul de trai se caracterizează satisfăcător, antecedentele penale sunt stinse, în ședința de judecată vina în comiterea infracțiunii a recunoscut-o, regretă sincer de cele comise, iar prejudiciul părților vătămate a fost restituit, cu excepția lui Cucu Nicolae.

14. Așadar, instanța de fond ținând cont de voința inculpatului, recunoașterea vinovăției, căința sinceră, comportamentul ireproșabil pe tot parcursul cercetării judecătorești, prezența la întreținere a copiilor minori, compensarea parțială a prejudiciului față de părțile vătămate, a considerat în mod justificat, oportun, rațional și echitabil a numi inculpatului Stanila Ion *pedeapsa sub formă de amendă.*

În acest sens, pedeapsa pentru faptele comise de inculpat a fost calculată conform noilor limite a sancțiunii de pedeapsă stabilite de norma penală încălcată, cu reducerea cu 1/4 conform prevederilor art. 364/1 alin. (8) Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul Penal notează că prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 iulie 2023, Stanila Ion ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) și art. 287 alin. (2) lit. a) Cod penal RM și în baza acestor legi a fost condamnat *în mod echitabil*, după cum urmează: - în baza **art. 287 alin. (2) lit. b) Cod Penal**, la ***o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 u. c. (șase sute) unități convenționale, ceea ce constituie suma de 30000 (treizeci mii) lei***; - în baza **art. 287 alin. (2) lit. a) Cod Penal**, la *o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 600 u. c. (șase sute) unități convenționale, ceea ce constituie suma de 30000 (treizeci mii) lei.* Iar, în baza art. 84

alin. (1) Cod Penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit definitiv lui Stanila Ion pedeapsa sub formă de ***amendă în mărime de - 1000 (una mie) unități convenționale, ceea ce constituie suma de 50000 (cincizeci mii) lei.***

Respectiv, i s-a explicat inculpatului că, în conformitate cu prevederile art. 64 alin. (3^1) Cod penal, în cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărîrea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

15. În acest sens, se reține că practica judiciară demonstrează că ***o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.***

Or, în condițiile în care se constată că este posibilă corectarea fără împovărarea excesivă a subiectului, urmează a fi aplicate acele măsuri care ar dăuna mai puțin inculpatului.

Totodată, art. 75 alin. (2) Cod Penal stabilește expres că, în cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvîrşită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci cînd gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvîrşirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

16. În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului se invocă abandonarea progresivă a abordării pedepsei ca sursă de satisfacție echitabilă și abordarea pedepsei ca mijloc de stabilire a unui echilibru între infractor și interesul public.

În Rezoluția Consiliului Europei nr. 65/1 și în Recomandarea Consiliului Europei nr. (99)/22 s-a invocat „principiul proporționalității”, textele evocate consacrând ideea potrivit căreia ***sancțiunea cu închisoarea constituie ultimul resort din punct de vedere al corecției penale***.

Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate. Or, conform Regulii nr. 6 din Recomandarea NR. R (92) 16 a Comitetului de miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate (adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegațiilor de Miniștri), potrivit căreia „natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delincvent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, decît să se țină seama de situația personală”.

17. În prezenta speță, *instanța de recurs consideră că este prematur de a-i fi numită inculpatului o pedeapsă în formă de închisoare sau suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, în situația în care categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blîndă – **amendă** – pînă la cea mai aspră – detenţiune pe viaţă.*

18. Colegiul judiciar notează că, scopul pedepsei penale nu este ca, aceasta să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, în sens că, pedeapsa nu trebuie privită ca „prețul" pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă ci trebuie să reflecte un echilibru între gravitatea faptei prejudiciabile și urmările ei, prin excluderea caracterului vindicativ al pedepsei, urmărindu-se ca partea vătămată și statul să nu urmărească răzbunarea, ce ar genera altă răzbunare, prin încălcarea dreptului, ci realizarea dreptății, inclusiv prin prisma principiilor proporționalității și cel al echității lor.

Prin urmare, pedeapsa aplicată inculpatului nu trebuie să aibă caracter punitiv însă nu unul excesiv, care să nu prejudicieze principiul proporționalității dintre fapta săvârșită și pedeapsa reală care o merită inculpatul. Pedeapsa aplicată urmează să contribuie la formarea unei atitudini de respect față de legea penală, precum și de valorile sociale și interesele protejate de acestea, din partea inculpatului.

19. De asemenea, instanța de recurs menționează că și Curtea europeană a drepturilor omului în jurisprudența sa, s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (*cauza Varga și alții v. Ungaria, hotărârea din 10 martie 2015, § 104; cauza Norbert Sikorski v. Polonia, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158*), statuând că trebuie să se ia în considerare alternativele disponibile detenției, și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (*cauza Kyprianou v. Cipru, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108*).

20. Mai mult decât atât, relevant speței este faptul că **la 24 iulie 2023, Stanila Ion a achitat pedeapsa stabilită sub formă de amendă, fapt confirmat prin *Ordinul de încasare a numerarului nr. TRAU-B200 (f. d. 190).***

21. În continuare, **cu referire la acțiunea civilă**, Colegiul judiciar reiterează că prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 iulie 2023 s-a hotărât: *"Acțiunea civilă depusă de Cucu Nicolae cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 3322 (trei mii trei sute douăzeci și doi) lei și 4500 (patru mii cinci sute) euro cu titlu de prejudiciu moral, **se admite în principiu, urmând ca asupra cuantumului să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile**".*

Potrivit recursului depus de *avocatul Chetraru Dragoș în interesele părții vătămate Cucu Nicolae, se solicită ca **acțiunea civilă depusă de Cucu Nicolae cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 3322 (trei mii trei sute douăzeci și doi) lei și 4500 (patru mii cinci sute) euro cu titlu de prejudiciu moral - să fie admisă integral; să fie încasat din contul inculpatului în contul părții vătămate Cucu Nicolae cheltuieli de asistența juridică suportate de Cucu Nicolae în mărime de 15 000 lei.***

22. Reieșind din materialele cauzei, Colegiul penal constată că în cadrul urmăririi penale partea vătămată Cucu Nicolae a depus cerere prin care a solicitat compensarea prejudiciului cauzat prin infracțiune. Totodată, prin Ordonanța din 23.02.2023, Cucu Nicolae a fost recunoscut în calitate de parte civilă.

Iar, în ședința de judecată a instanței de fond din data de 19.07.2023, partea vătămată Cucu Nicolae a declarat instanței că își susține cererea înaintată la urmărirea penală prin care a solicitat compensarea prejudiciului prin încasarea de la Stanila Ion a prejudiciului material în mărime de 3322 (bonuri fiscale anexate) lei și 4500 Euro cu titlu de prejudiciu moral *(f. d. 109, V-III).*

Conform art. 387 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. **În cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile**, ar trebui amânată judecarea cauzei, *instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.*

Astfel, instanța de fond în mod pripit a considerat necesar *să admită, doar în principiu* acțiunea civilă depusă de Cucu Nicolae prin care a solicitat încasarea de la Stanila Ion a prejudiciului material în mărime de 3322 lei și 4500 Euro cu titlu de prejudiciu moral (f.d. 109, dosarul conexat), urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, deoarece partea vătămată nu a prezentat instanței de judecată o acțiune civilă motivată și argumentată, susținută prin probe cu privire la stabilirea exactă a cuantumului despăgubirilor solicitate. Din care considerente, instanța de fond a menționat că se află în imposibilitate a stabili gradul de prejudiciabilitate, inclusiv suferințele de ordin moral.

23. Totuși, instanța de fond nu a ținut nici cont de practica CEDO, care a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului moral, în sensul că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul și raportul de cauzalitate să fie prezumate. Instanțele urmează să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă.

În situația în care, instanța de judecată a constatat vinovăția inculpatului Stanila Ion, în comiterea infracțiunii de huliganism, se stabilește ca fiind drept suficient acest fapt, pentru ca ultimul să se facă responsabil de repararea prejudiciului moral cauzat părții vătămate. În acest caz, prejudiciul moral cauzat părții vătămate și raportul de cauzalitate se prezumă din simpla existență a faptei ilicite și anume a comiterii de către inculpat a infracțiunii de huliganism.

Instanța de recurs indică, că în principiu, încălcarea oricărui drept garantat de lege poate fi de natură să conducă la producerea unui prejudiciu moral, ce dă naștere la obligația pentru persoana care a încălcat dreptul altei persoane de a-l acoperi.

În privința aprecierii cuantumului reparației morale, acesta nu poate fi determinat după criterii precise, el urmînd a fi evaluat după natura încălcării suferite, în funcție de situația personală a victimei, a legăturii ei cu cel care i-a încălcat dreptul.

La determinarea mărimii compensației în latura prejudiciului moral instanța trebuie neapărat să ia în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi cele care se referă la importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal și familial etc.); nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (pricinuirea vătămării corporale, pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.); felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul, în cazul în care pentru repararea prejudiciului moral este necesară prezența ei.

În absența unor criterii pe baza cărora să se poată realiza o cuantificare obiectivă a prejudiciului moral, acesta se stabilește în raport cu consecințele negative suferite de persoană, importanța valorilor lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori, intensitatea cu care au fost concepute consecințele vătămării, măsura în care i-a fost afectată situația familială, profesională și socială. În cuantificarea prejudiciului moral aceste condiții sunt subordonate condiției aprecierii rezonabile pe o bază echitabilă corespunzătoare prejudiciului real și efectiv produs reclamantului, astfel încât să nu se ajungă la o îmbogățire fără justă cauză a celui care pretinde daune morale.

Totodată, în partea ce ține de cuantumul despăgubirii, instanța urmează să împărtășească criteriul general evocat de instanța europeană, potrivit căruia despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă, având în vedere gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora. Instanța își va întemeia poziția pe decizii ale Curții Europene care constituie izvor de drept, făcând parte din legislația internă odată cu ratificarea Convenției.

Prin urmare, suma încasată cu titlu de prejudiciu moral, urmează a fi raportată standardelor și practicii judiciare constante a Republicii Moldova, sumă care să constituie o satisfacție efectivă pentru dauna provocată prin infracțiune.

Concluzionând astfel, Colegiul împărtășește criteriul general evocat de instanța europeană, potrivit căruia despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă și gradul de lezare a valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii aduse acestora, dar și suferințele de ordin fizic și psihic suportate de victimă (*cauza CEDO Tolstoy Miloslovsky vs. Regatul Unit din 13 iulie 1995*; *cauza CEDO Oneryildiz vs. Turcia din 18 iunie 2002*).

24. Respectiv, admițînd acțiunea civilă în principiu lăsînd ca asupra cuantumului prejudiciului să decidă instanța civilă, ar face de fapt ca dreptul părții vătămate Cucu Nicolae la recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune să devină unul iluzoriu. Mai mult ca atît, nu este clară poziția primei instanțe de a admite acțiunea civilă în

principiu, din moment ce în partea descriptivă a sentinței, s-a stabilit în mod incontestabil mărimea prejudiciului material solicitat de a fi încasat de Cucu Nicolae din contul lui Stanila Ion. Or, la dosar sunt anexate bonuri fiscale în acest sens (f. d. 111-113).

25. Colegiul Penal notează că potrivit jurisprudenței CEDO (*hotărîrea Tonchev vs Bulgaria din 19.11.2009)*, Curtea a recunoscut încălcarea art. 6 CEDO prin nesoluționarea acțiunii civile în procedura penală și a statuat că, „... în situația în care sistemul intern permite reclamanților să introducă o acțiune civilă alăturată procesului penal, statul are obligația să se asigure că aceștia se bucură de garanțiile fundamentale prevăzute de art. 6 ale Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 04 noiembrie 1950".

La fel, este de menționat și *cauza Ernst c. Belgiei (15 iulie 2003)*, unde Curtea a statuat, în principiu, că "atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri. Chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit".

26. Deci, în prezenta speță, instanța de fond în partea ce ține de acțiunea civilă depusă de Cucu Nicolae, a ignorat prevederile expuse mai sus și eronat a hotărât asupra admiterii doar în principiu a *acțiunii civile depusă de Cucu Nicolae cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 3322 (trei mii trei sute douăzeci și doi) lei și 4500 (patru mii cinci sute) euro cu titlu de prejudiciu moral,* menționând că sub acest aspect urmează să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

27. Referitor la ***încasarea din contul lui Stanila Ion în beneficiul lui Cucu Nicolae - suma de 15 000 (cincisprezece mii) lei, cu titlu de cheltuieli suportate în legătură cu acordarea asistenței juridice***, instanța de recurs statuează că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului atunci când decide asupra compensării cheltuielilor de asistență juridică, examinează dacă acestea sunt: a) realmente angajate (adică sumele pe care reclamantul le-a plătit sau trebuie să le plătească); b) necesare (adică timpul rezonabil necesar pentru a reprezenta reclamantul); c) rezonabile ca mărime.

La stabilirea caracterului rezonabil al serviciilor juridice solicitate, CtEDO a luat în considerare aportul avocaților (*Boicenco c. Moldovei*, 11/07/2006, § 176), precum și relevanța și calitatea observațiilor depuse de reprezentant la CtEDO (*Ghimp c. Moldovei*, 30/10/2012, § 71).

La caz, urmează a se reține faptul că *potrivit Contractului de asistență juridică nr. 04/03/23 din 02 august 2023, la pct. 5 este indicat că "Serviciile AVOCATULUI vor fi remunerate de CLIENT în mărime de 15 000,00 (cincisprezece mii,00) MDL"(Vol. II, f. d. 208 – anexă la recurs).*

27.1. Reieșind din jurisprudența CEDO, *cauza Cocu și Calientiev contra Republicii Moldova, (Cererea nr.20919/05) din 9 aprilie 2019,* la capitolul costuri și

cheltuieli, se reține: ”…40. De asemenea, reclamanții solicită 1 260 EUR pentru costurile și cheltuielile suportate în fața Curții. Ei au prezentat o copie a unui contract încheiat cu avocatul care l-a reprezentat în fața Curții, precum și un raport detaliat al orelor de lucru prestate de cel din urmă. 41. Guvernul susține că pretențiile sunt excesive, iar numărul de ore indicat este prea mare. 42. Având în vedere jurisprudența Curții, un reclamant nu poate beneficia de rambursarea costurilor și cheltuielilor decât în măsura în care s-a demonstrat că acestea au fost realmente suportate, în mod necesar și în limita unui cuantum rezonabil. Ținând cont de actele aflate în posesia sa în prezenta cauză și criteriile menționate anterior, Curtea consideră rezonabil să acorde reclamantului suma solicitată de 1 260 EUR pentru procedura în cauză.”

Deci, în conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, un reclamant are dreptul la rambursarea costurilor și a cheltuielilor, doar în măsura în care s-a demonstrat că acestea au fost suportate în mod efectiv, realmente necesar și se încadrează într-un cuantum rezonabil.

28. Colegiul Penal menționează că art. 449 alin. 2) lit. b) Cod de procedură penală stabilește în mod expres că instanța de recurs poate rejudeca cauza și adopta o nouă hotărîre doar dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului.

29. Astfel, dat fiind faptul că eroarea admisă de instanța de fond, constituie eroare judiciară prescrisă în art. 444 alin. (1) pct. 9) Cod de procedură penală și nu poate fi corectată de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat de acuzatorul de stat, casării parțiale a sentinței în partea individualizării pedepsei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de fond, în alt complet de judecată.

30. La rejudecarea cauzei instanța de fond urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

31. La fel, instanța de fond urmează să țină cont de prevederile art. 451 Cod de procedură penală potrivit cărora procedura de rejudecare și limitele acesteia se reglementează de prevederile art.436, care se aplică în mod corespunzător.

32. Art. 436 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală stabilește la rîndul său că, (3) Cînd hotărîrea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță **în limitele** în care hotărîrea a fost casată.

Astfel, la caz, instanța de fond urmează să judece cauza doar cu referire la acțiunea civilă depusă de partea vătămată Cucu Nicolae, inclusiv cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

În conformitate cu art. art. 437 alin. (1) pct. 1^4, art. 449 alin. (1), pct. 1, lit. a), 449 alin. (1), pct. 1), lit. d) Cod Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru –

D E C I D E:

Recursul declarat de acuzatorul de stat, procuror în Procuratura Criuleni, Sîrbu Maria împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 iulie 2023, adoptată în cauza penală privindu-l pe **Stanila Ion *****,** *se respinge ca fiind nefondat.*

Recursul declarat de avocatul Chetraru Dragoș în interesele părții vătămate Cucu Nicolae împotriva sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 iulie 2023, adoptată în cauza penală privindu-l pe **Stanila Ion *****,** *se admite, casează sentința parțial în latura civilă, cu trimiterea cauzei în această parte la rejudecare către instanța de fond, în alt complet de judecată*.

Se mențin celelalte dispoziții ale sentinței Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 20 iulie 2023.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: ***Marcel Juganari***

Judecător: ***Adrian Cerbu***

Judecător: ***Marcel Popescu***